

Koch Valéria Gimnázium, Általános Iskola,
Óvoda, Kollégium és Pedagógiai Intézet
Valeria Koch Gymnasium, Grundschule,
Kindergarten, Schülerwohnheim und Pädagogisches Institut

OM: 200406

H - 7624 Pécs / Fünfkirchen Tiborc u. 28/1.

Tel.: +36 72 514 190, 518 630 Fax : +36 72 514 194

E-mail : iroda@dus.sulinet.hu Internet: www.kvi-pecs.hu

Helyi tanterv

Mozgóképkultúra és médiaismeret

12. évfolyam

Készült a 2020-as NAT-hoz illeszkedő tartalmi szabályozók alapján

Pécs, 2020. augusztus 1.

MOZGÓKÉPKULTÚRA ÉS MÉDIAISMERET

helyi tanterv 12. évfolyam

A Nemzeti alaptanterv hét célt fogalmaz meg a tantárgy tanulási céljaiként. Mivel a középiskolások a média és az internet világát gyakorlatilag második otthonukként kezelik, ott jelentős mennyiségű időt töltenek el, elsősorban a médiaismereti rész a hangsúlyos. A mai diákok nevelése szempontjából elengedhetetlenül fontos, hogy kialakítsuk a médiatudatosság képességét. A tanulóknak tisztában kell lenniük a média társadalmi és véleményformáló szerepével, biztos, belsővé tett értékrend alapján kell tudniuk választani annak szövegei, termékei közül, az internet világában magabiztosan és felelősen kell tájékozódniuk, továbbá fel kell hívni a figyelmüket arra is, hogy a digitális világban önreprezentációjuk, saját megjelenésük is a megfelelő értékek mentén, az eszközök értő alkalmazásával történjen, úgy, hogy közben önmagukat, személyiségi jogait, identitásukat is biztonságban tudják

Az audiovizuális médiaszövegek azonban természetesen nem érthetők a mozgókép formanyelvének (természetének, kifejezőeszközeinek) ismerete nélkül. A Nemzeti alaptanterv célként határozza meg – elsősorban a magyar – értékhordozó audiovizuális művek tanulmányozását is.

A Nemzeti alaptanterv a tanulási célokban megfogalmazottakat jelentős részben alkotói eszközökkel kívánja elérni. A mozgóképi és médiaanyagok megfelelő befogadói attitűdjének kialakításához elsősorban a hasonló anyagok aktív előállítását adja meg eszközként, azaz a mozgóképkultúra és médiaismeret tantárgy keretei között számos esetben a tanulók rendelkezésére álló eszközök (pl. okostelefonok) gyakorlati használata módszertani szempontból kifejezetten ajánlott. A Nemzeti alaptanterv a gyakorlati tevékenységek hangsúlyozásával arra ad lehetőséget, hogy a mozgóképi és mediális kommunikáció hatásmechanizmusát a diákok az audiovizuális vagy írott médiaanyagok előállításával ismerjék meg. Így ez a tantárgy a befogadói és az alkotói személyiség fejlesztését is szolgálja, valamint lehetővé teszi, hogy a diákok ne csak passzív befogadói, hanem aktív résztvevői is lehessenek a mediális kommunikációnak. A tantárgy alapvető a kommunikációs kompetenciák fejlesztésében. A nekünk szóló vagy a minket elérő üzenetek nagy részét audiovizuális médiaüzenetek formájában fogalmazzuk vagy osztjuk meg, ahogy mondandónk egyre nagyobb részét is ilyen formában tesszük közzé. A kommunikáció folyamatában a tanulók nyitottan, érzékenyen és kritikusan viszonyulnak mások véleményéhez, illetve konstruktív párbeszéd folytatására törekednek. Az egyes projektek megvalósításakor a generációk közti párbeszéd is megvalósul, hiszen sokszor a tágabb társas környezet, a család, a felnőtt segítők világa is bevonódik a munkafolyamatokba.

A tantárgy fejleszti a digitális kompetenciákat, mivel a mozgóképi és mediális kommunikáció ma már döntően a digitális környezetben valósul meg. A mozgókép és médiaismeret a digitális eszközhasználati képességeket a társadalmi nyilvánosságban való részvétel, a digitális állampolgárság szempontjából kontextualizálja. A tantárgy fejleszti a logikai, gondolkodási kompetenciákat, ami a problémák azonosításában, a kérdések megfogalmazásában, az összefüggések keresésében és értékelésében, a logikus ok-okozati érvelés alkalmazásában, az egyes folyamatok következményeinek a kiszámításában nyilvánulhat meg.

Témakör neve	Javasolt óraszám 11. vagy 12. évfolyamon
1. A média fogalma és kifejezőeszközei: műfajok, eszközök, írott és elektronikus sajtó; a hír fogalma, típusai; a hírérték.	3
2. A tömegkommunikáció fogalma, eszközei: nyilvánosság, hálózati kommunikáció, nonprofit és kereskedelmi, a közszolgálati és a közösségi média szerepe; a tömegtájékoztatás eszközei, felelőssége; az online kommunikáció lehetőségei és veszélyei.	3
3. Tudatos médiahasználat az egyén és a társadalom szempontjából: szellemi önvédelem, a kereskedelmi célú médiatartalmak kezelése – tudatos fogyasztói magatartás kialakítása; az információbiztonság, a közszféra és a magánszféra a médiában.	2
4. A média társadalmi szerepe, használata: médiaetika, médiaszabályozás, információáramlás irányítása, a véleményformálás lehetőségei, feladatai.	2
5. A mozgóképi közlés mód kifejezőeszközei; szövegépítkezés a hagyományos és az új médiában, képi eszközök a digitalizáció előtt és most; az audiovizuális elemek esztétikai szerepe a művészi alkotásoknál és céljai a kereskedelmi célú tartalomszolgáltatásban.	6
6. Kultúra és tömegkultúra: hatása az egyénre és a társadalomra; esztétikai minőség és a fogyasztói társadalom kölcsönhatása; jelenségek a médiában és a filmművészetben – sztárok, szerepek, sztereotípiák, életformák; a virtuális valóság.	8
7. A magyar film: alkotók és alkotások; a magyar filmművészet jelentősége és értékei a nemzeti kultúrában; a magyar film korszakai, sajátosságai; jeles magyar rendezők és színészek.	10
Összes óraszám:	34

Tematikai egység: A média fogalma és kifejezőeszközei: műfajok, eszközök, írott és elektronikus sajtó; a hír fogalma, típusai; a hírérték		Óraszám: 3 óra
Ismeretek	Nevelési célok és fejlesztési követelmények	Kapcsolódási pontok
– a média fogalmának értelmezése – a média és a valóság viszonya problémájának felvetése: a média mint közvetítő közeg dokumentáló, valóságközvetítő lehetőségeinek és szórakoztató természetének vizsgálata, elemzése – a jellegzetes médiaműfajok ismertetése – a hír és a hírérték fogalmának értelmezése, a hír szerkezeti felépítésének jellemzői – a politikai, tudományos, közérdekű hírek és a bulvárhírek közötti különbségek és hasonlóságok vizsgálata	a média természetének ismerete, ezáltal értő használata a média által közvetített és a média által teremtett valóság szétválasztásának képessége; a reprezentáció fogalmának ismerete a fikció és a dokumentum különbségének ismerete a hírek jellemzőinek ismerete, a hitelesség kritériumainak ismerete, a hírmédia szövegeinek értő olvasása és képesség hasonló szövegek megalkotására a politikai, tudományos és közérdekű hírek, illetve a bulvárhírek közötti különbség ismerete, képesség ezek felismerésére és szétválasztására a dezinformáció, az álhírek és az áltudományos cikkek azonosítása, ellenőrzött, hiteles internetes tartalmak használata	

Tematikai egység: A tömegkommunikáció fogalma, eszközei: nyilvánosság, hálózati kommunikáció, nonprofit és kereskedelmi, a közszolgálati és a közösségi média szerepe; a tömegtájékoztatás eszközei, felelőssége; az online kommunikáció lehetőségei és veszélyei		Óraszám: 3 óra
Ismeretek	Nevelési célok és fejlesztési követelmények	Kapcsolódási pontok
• a tömegkommunikáció fogalmának ismertetése • a közönségek, közösségek és fogyasztók, a közvélemény és a társadalmi nyilvánosság fogalmának vizsgálata • a médiaszövegek által sugallmazott értelmezési keretek felismerése • a médianyilvánosság sokszínűsége jelentőségének felismertetése • a nonprofit, a kereskedelmi, a közszolgálati és a közösségi média jellemzőinek megismertetése • a médiafogyasztás, a nézettség és a közönségarány fogalmának értelmezése	• a tömegkommunikáció fogalmának ismerete • a közönségek, közösségek és fogyasztók, a közvélemény, a társadalmi nyilvánosság fogalmának ismerete • a nonprofit, a kereskedelmi, a közszolgálati és a közösségi média fő jellemzőinek, különbségének ismerete • különbségtétel a nézettség és a közönségarány között	

Tematikai egység: : Tudatos médiahasználat az egyén és a társadalom szempontjából: szellemi önvédelem, a kereskedelmi célú médiatartalmak kezelése – tudatos fogyasztói magatartás kialakítása; az információbiztonság, a közszféra és a magánszféra a médiában.		Óraszám: 2 óra
Ismeretek	Nevelési célok és fejlesztési követelmények	Kapcsolódási pontok
• az internetnek mint sajátos közvetítő közegnek a vizsgálata • az internet vizsgálata azon szempontok alapján, amennyiben az nem lineáris és aktivitást követel meg a felhasználótól • az önreprezentáció adta lehetőségek és veszélyek felismerési képességének kialakítása • az online térhez kapcsolódó függőségek felismerése	• az online hálózati kommunikáció, s különösen az internet közvetítő közegének, sajátosságainak ismerete • a döntési, választási képesség fontosságának ismerete az internethasználatban • a magunkról közölt információ adta lehetőségek és veszélyek ismerete az internethasználatban • gondoskodik a személyes adatai védelméről az interneten, adatai és digitális identitása védelmében óvintézkedéseket tesz • a közösségi médiát tudatosan és felelősséggel használja, különös tekintettel a másokat zavaró, bántó vagy kihasználó kommunikációra	
Tematikai egység: A média társadalmi szerepe, használata: médiaetika, médiaszabályozás, információáramlás irányítása, a véleményformálás lehetőségei, feladatai.		Óraszám: 2 óra

Ismeret	Nevelési célok és fejlesztési követelmények	Kapcsolódási pontok
• a média társadalmi szerepeinek, fő funkcióinak megismertetése • a médiaoptimizmus és médiapesszimizmus szemléletének, a nagy és a korlátozott hatások elméleteinek értelmezése • annak vizsgálata, hogy mennyiben szabályozza a közönség, azaz a piac és mennyiben a törvényi szabályozás a média működését • a média önszabályozásának vizsgálata • a véleménynyilvánítás formáinak és etikájának vizsgálata, az algoritmikus szerepének felismerése a közösségi médiahasználatban, az algoritmusok hatásainak értelmezése	• a média társadalmi szerepeinek, fő funkcióinak ismerete • a médiaoptimizmus és médiapesszimizmus fogalma, a nagy és a korlátozott hatások elméleteinek megértése • a média törvényi szabályozása fő jellemzőinek ismerete • a piac médiaszabályozó képességének ismerete • a médianyilvánosságban megvalósuló véleményformálás etikájának és formáinak ismerete	

Tematikai egység: A mozgóképi közlésmód kifejezőeszközei; szövegépítkezés a hagyományos és az új médiában, képi eszközök a digitalizáció előtt és most; az audiovizuális elemek esztétikai szerepe a művészi alkotásoknál és céljai a kereskedelmi célú tartalomszolgáltatásban.	Óraszám: 6 óra
--	----------------

Ismeretek	Nevelési célok és fejlesztési követelmények	Kapcsolódási pontok
• a filmelbeszélés dramaturgiai egységeinek ismerete és alkalmazása • a képkivágás, kameraállás és kameramozgás jelentésmódosító szerepének vizsgálata • a montázs jelentésteremtő funkciójának megismertetése • mozgókép-szövegszerkesztési gyakorlatok • a digitális képalkotás előnyeinek és hátrányainak áttekintése	• a film formanyelvi alapjainak (a filmelbeszélés, a kép- és hangkonstrukció, a szerepjáték, a montázs és digitális effektek) ismerete, alapszintű alkalmazása az audiovizuális kommunikáció során	

Tematikai egység: hatása az egyénre és a társadalomra; esztétikai minőség és a fogyasztói társadalom kölcsönhatása; jelenségek a médiában és a filmművészetben – sztárok, szerepek, sztereotípiák, életformák; a virtuális valóság.	Óraszám: 8 óra
--	----------------

Ismeretek	Nevelési célok és fejlesztési követelmények	Kapcsolódási pontok
- a kultúra fogalmának értelmezése civilizáció, a kultúra és a művészet fogalma közötti különbségek megértése - a szerzői (magas vagy elit) illetve a műfaji (populáris vagy tömegkultúra fogalmának vizsgálata - a fogyasztói társadalmat jellemző jelenségének, a giccsnek a megvitatása a mozgóképkultúrában - annak vizsgálata, hogyan közvetít a média sztereotípiákat és életformákat - a média „sztárcsináló” szerepének bemutatása - a sztár, a celeb és az influencer fogalmának elválasztása	- a civilizáció, a kultúra és a művészet fogalmának árnyaltabb megértése - a szerzői (magas vagy elit) illetve a műfaji (populáris vagy tömegkultúra) fogalmának ismerete, képesség ezen kulturális beszédmódok felismerésére, jellemzésére - a giccs jellemzőinek ismerete, felismerési képessége - képesség a média által generált virtuális valóság felismerésére, jellemzőinek ismerete - a filmsztár, a médiasztár és a celeb fogalmának ismerete, felismerési és elemzési képessége	

Tematikai egység: A magyar film: alkotók és alkotások; a magyar filmművészet jelentősége és értékei a nemzeti kultúrában; a magyar film korszakai, sajátosságai; jeles magyar rendezők és színészek.	Óraszám: 10 óra

Ismeretek	Nevelési célok és fejlesztési követelmények	Kapcsolódási pontok
• a magyar filmtörténet fő korszakainak és azok jellemzőinek ismertetése • a magyar filmtörténet néhány kiemelkedő alkotásának és azok alkotóinak ismertetése • a szerzői film és a közönségfilm szerepének áttekintése, megítélésének változása a magyar filmgyártás történetében • a magyar filmek helyének és sikereinek ismertetése a nemzetközi filmgyártásban • a magyar film helyének és szerepének ismertetése a nemzeti kultúrában	• a magyar filmművészet fontosabb alkotóinak ismerete • a magyar filmtörténet fő korszakainak ismerete • a szerzői és a közönségfilm fogalmának, fő jellemzőinek ismerete, képes a kettő megkülönböztetésére • átlátja a szerzői és a közönségfilm változásának folyamatát a magyar filmtörténetben • ismeri a magyar film és a magyar filmalkotók nemzetközi sikereit, elismertségét • átlátja a film szerepét és helyét a nemzeti kultúrában	